

Ohlédnutí a plány do budoucna

Je po volbách, je po změnách ve vedení obce, je i po změnách v redakci spolkové tiskoviny Štěnovický zpravodaj. Nový pan místostarosta povede redakci obecní tiskoviny Štěnovické listy a věříme, že to bude v duchu bezcenzurním. Na existenci spolku Osvěta Štěnovice z.s. a spolkové tiskovině Štěnovický zpravodaj se tím ovšem nic nemění. Spolek a spolková tiskovina nevznikly pro to, aby především zasahovaly do změn v zastoupení občanů v obecním zastupitelstvu. To vždy rozhodnou volby. Osvěta Štěnovice z.s. a její tiskovina Štěnovický zpravodaj jsou tady pro to, aby naplňovaly význam pojmu osvěta. Tedy šířit, podporovat a pomáhat s organizováním činnosti zaměřené na poznávání a ochranu přírodního prostředí, seznamovat občany s historií obce, za důležité je považována i organizace turistických akcí a přednášková činnost. Nevyhýbáme se sice ani kritickému pohledu na dění v obci, ale chceme se více zaměřit na osvětovou práci. I nadále bude vycházet Zpravodaj, každý měsíc se budou organizovat turistické výšlapy, pokusíme se připravit i zajímavé přednášky nejen z historie, ale i z jiných oborů. Jistě budou zorganizovány komentované vycházky obcí a jejím okolím a pravděpodobně vydá spolek Osvěta další sborník ze štěnovické historie. Rádi bychom spolupracovali i s ostatními spolky ve vsi a s obecním úřadem. Uvítali bychom, kdyby občané Štěnovic reagovali na dění v obci svými příspěvky ve Zpravodaji. Hledáme další spolupracovníky spolkových akcí a spoluautory textů do Zpravodaje. Není pochyb o tom, že je stále o čem štěnovické občany informovat, sdělovat postřehy a náměty z obce. Volbami a změnami povolebními přece nekončí zájem o obec. K tomu je ovšem třeba vzájemná spolupráce všech. Zkusme jít do dalších let s tím, že všichni, byť jen malým osobním přispěním na poli kultury, publicistiky, turistiky, zájmu o životní prostředí a zájmu o informace v oblasti hospodaření obce, nebudeme lhostejní. Jen tak můžeme naší obci přispět v tom nejlepším slova smyslu. Obec totiž znamená více, nežli je jen osobní zájem jednotlivce.

Redakce Štěnovického zpravodaje

Když k nám přišel Ježíšek

Až bude doma po letošním nadělování dárků a budete-li vzpomínat na Vánoce vašeho dětství nebo dokonce na Vánoce doby vašich prarodičů, navštivte překrásnou výstavu, abyste našli hmatatelné vzpomínky o tom, jak se slavily Vánoce v Čechách. V Domě historie Přesticka v Třebízského ul. 24 v Přesticích (městské muzeum kousek od náměstí pod kostelem) si přijdou na své nejen děti, ale i dospělí návštěvníci. Dárky, které děti objevovaly pod stromečkem v letech 1900 až 1980, jistě oživí všechno, co jste kdysi prožívali i vy u vás doma o Vánocích. Vánoční výzdoba, hračky, dobové pohlednice, keramika a nádobí, ba i nábytek a textilie s vánočními motivy, připomínky zvyků a tradic provázejí návštěvníky celou výstavou. Krásný vánoční čas vás bude potom jistě provázet domů pod letošní nazdobený stromeček. Výstava je otevřena do 8. ledna 2023.

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce

Lux venit

Světlo přichází. Jsou Vánoce. Světlem je dítě. A dítě vždycky znamená naději. V našich zeměpisných končinách má dítě jméno Ježíšek. Je nadějí všeho dobrého, co přejeme světu. Lásku, úctu k životu, podanou pomocnou ruku, soucit, sílu vzdorovat zlu a osamění. Lux venit, světlo přichází. Uchovejme si jeho záři naděje. Spolek Osvěta Štěnovice z.s. přeje všem lidem ve vsi krásné Vánoce.

Výlety s Osvětou

I v měsíci listopadu jsme uskutečnili výlet, a to dne 12.11.2022, směřoval do okolí Kaznějova, konkrétně do obce Jarov. Procházka byla vedena po Jarovské naučné stezce. Na závěr pochodu jsme si zvenku prohlédli zámek v Kaceřově (je v soukromém vlastnictví a je nepřístupný). Na závěr byl jako vždy dobrý oběd v restauraci. Byla to další krásně strávená sobota v příjemném a milém kolektivu.

Mimořádně zajímavý byl výlet pořádaný v sobotu 10.12.2022. Účastníci věděli, že navštívíme Nečtinsko. Čekalo je ovšem velké překvapení. Nikdo netušil, že je předem domluvená návštěva interiéru proslulého kostela sv. Jiří v Lukové. Ten měl velmi pohnutou historii. Stejně jako většina církevních staveb doplatil na nechvalné společenské změny po únoru 1948. I lukovský kostel chátral. Uzavřen byl po roce 1968, když se zde v průběhu pohřebního obřadu zřítla část stropních omítek. Od té doby zde byly provedeny jen nejnútnejší opravy. V roce 2002 do interiéru chátrajícího kostela instaloval v rámci své bakalářské práce tehdejší student Západočeské univerzity Jakub Hadrava více než 30 sádrových soch, postav bez tváře, sedící nebo klečící se skloněnou hlavou. Autor pro vytvoření figur použil netkanou textilii namočenou v sádře, kterou přehodil přes živý model. Cílem a smyslem tvorby bylo „přiblížit divákovi svět minulý, kdy kostel využívali lidé, pro které byla víra přirozenou součástí života“. V roce 2015 díky štědrosti návštěvníků mohla být zahájena kompletní rekonstrukce kostela. Po prohlídce kostela jsme pokračovali k zámku Nečtiny a také navštívili zříceninu hradu Nečtiny, který se dříve jmenoval Preinstein. Obdivovali jsme i pohřební kapli sv. Terezie, kterou nechali postavit příslušníci rodu Mendsdorf Pouilly. Zaujal nás i nečtinský kostel sv. Jakuba Většího. Výlet byl ukončen jako vždy obědem tentokrát v nečtinské hospůdce.

Jindřich Tomáš

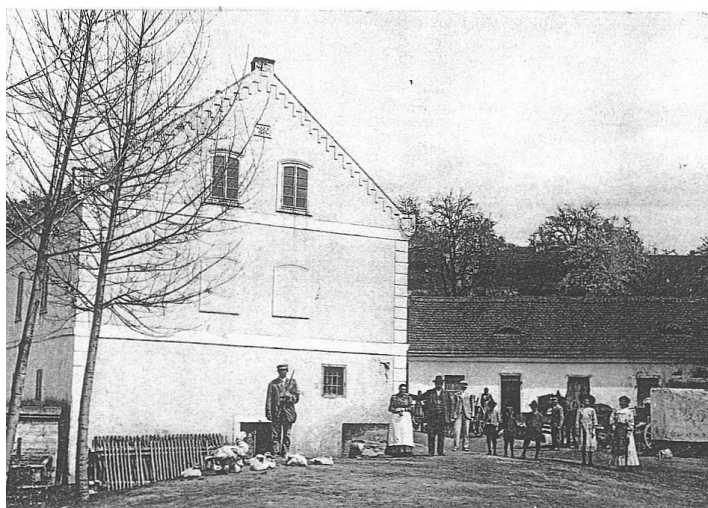
Pozvánky na nejbližší akce

Je na čase plánovat výlety v příštím roce. V prvním měsíci nového roku, 14.1.2023, chceme navštívit obec Skryje a zříceninu hradu Týřov. Zamýšlená trasa vede převážně po lesních cestách a měří kolem 9 km.

V únoru, 18.2.2023, máme v plánu výlet na Kladrubsko s výchozím místem v obci Pozorka. Navštívíme kostel sv. Jakuba, muzeum českého opevnění a kladrubský klášter. Celková trasa je dlouhá kolem 8 km.

Jindřich Tomáš

Štěnovice kdysi a dnes:

štěnovický mlýn před 1. světovou válkou

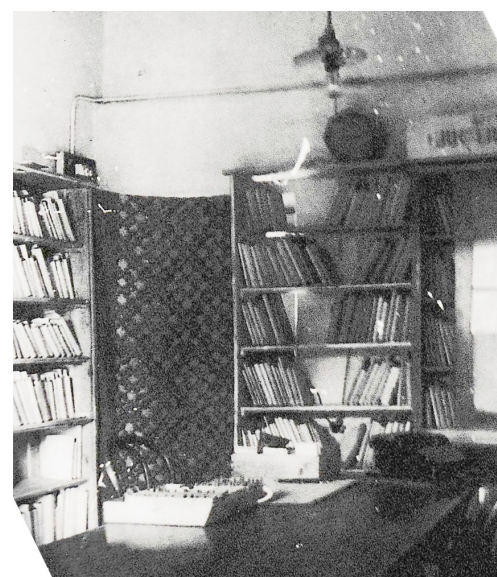
štěnovický mlýn dnes

J. A. Komenský: Uč se, synu, moudrým býti

Doplňme sdělení klasika. Nejen synové, ale samozřejmě i dcery nemají býti ducha mdlého, jest jim pilně učit se a školu nezanedbávají. Společnost ovšem je obeznámena i s faktem, že ke vzdělání a formování morálky a názorů člověka přispívají i jiné instituce. Nejznámějšími jsou veřejné knihovny. Kdysi, kdesi, kdosi sdělil, že Češi jsou národem čtenářským. Nelze nám sice ověřit informaci skrze statistiku, ale chtějme tomuto tvrzení věřit, protože bohubilá existence veřejných knihoven má v Čechách dlouhou tradici, která naštěstí pokračuje. Vždyť všeobecná pravda o přínosu četby na náš intelekt je nepochybnitelná.

Ve Štěnovicích bylo obecním úřadem přijato 17. prosince 1919 rozhodnutí o tom, že je třeba naplnit zákon mladé republiky ze dne 22. července 1919 o zřízení veřejné obecní knihovny. Jak už v Čechách bývá zvykem, před uskutečněním díla musí nejdříve vzniknout komise. Nejinak tomu bylo i u nás ve vsi. Předsedou komise se stal pan učitel štěnovické školy Josef Rašek, za členy komise byli zvoleni kameník Jan Nechutný a jednatel osvětového svazu František Trojan. Do práce knihovní komise byli také zapojeni předsedové místních spolků. Nebylo se co divit, protože co spolek, to spolková knihovna. Spolky si zakládaly na tom, že mají vlastní knihovnu, byť by zahrnovala jen pár svazků knih. Tento fakt nám jen potvrzuje skutečnost, že naši předkové si knih považovali jakožto pramene vzdělání. Člověk vzdělaný je člověk svobodnější, tudíž i méně manipulovatelný. Spolkové knihovny svou existencí předcházely veřejnou knihovnu, která se začala budovat rokem 1921. Spolkové knihovny, zvláště pak knihovna našich kameníků, sehrály důležitou roli při vzniku veřejné obecní knihovny. Počáteční knižní fond štěnovické veřejné knihovny totiž tvořily knihy spolkových knihoven. Do knihovny přispěly buď darem nebo dlouhodobou zápůjčkou spolky: Skupina kameníků, Občanská beseda, Havlíček, Máj, Všeodborový spolek a Divadelní spolek Úhlavan. Obecní zastupitelstvo také rozhodlo o umístění knihovny do čp. 97, kde měl své sídlo i obecní úřad. Původní budova stála na Štěnovické návsi tam, kde je dnes Dům s pečovatelskou službou. V květnu roku 1920 zadal obecní úřad objednávku na skříň do knihovny s rozměry 3 m délky, 2,4 m výšky a do hloubky 0,6 m. Podmínkou také bylo, aby její cena nepřesáhla 1500,- Kč. Tehdejší první poválečný starosta ve Štěnovicích MUDr. František Nový daroval na novou skříň 800,- Kč. Truhlářský mistr Adolf Smolek slíbil, že skříň bude za těchto podmínek včas na úřad dodána.

O letních prázdninách roku 1921 se postaral o uspořádání knižního fondu budoucí veřejné knihovny řídící učitel školy Josef Fiala. Práce to jistě byla náročná, pan řídící počítal, že uspořádání knižního fondu zabralo 263 hodin. Každá kniha byla zapsána na lístek a lístky byly seřazeny podle autorů. Navíc knihy také řadil podle tří velikostních formátů vzhledem ke skříním, v nichž byly umístěny. Také byl zpracován seznam knih a seznam čtenářů. Nezapomnělo se ani na výpůjční řád a deník příjmů a výdajů knihovny. Štěnovická veřejná knihovna obsahovala celkem 471 knih. Z toho bylo 308 knih označeno jako zábavných a 120 jich mělo být poučných. Knižní katalog zahrnoval ještě 43 časopisů. Největší zásluhu na knižním fondu knihovny měl spolek Skupina kameníků. Podle zápisů z kamenických schůzí lze potvrdit, že kameníci měli nejspíše svou spolkovou knihovnu již na přelomu 19. a 20. století, jak odkazuje protokol z roku 1905. O tom, jak si kamenický spolek uvědomoval význam četby, vypovídá zápis z roku 1906. Tehdy darovali kameníci ze své knihovny několik svazků knih do spolkové knihovny Máje a zdůvodňovali svůj dar tím, že: „V Máji jsou za členy pomocní dělníci ze závodů kamenických a je třeba, by se četbou vzdělávali.“

Podstatná část knih v nově vzniklé veřejné knihovně odkazovala k české historii, ale oblíbená byla i četba životopisná, v menší míře byly zastoupeny i knihy odborného rázu. Podle vydavatelství můžeme odhadnout obsahové zaměření knih. Zastoupena byla vydavatelství: Lidová knihovna, Přítel domoviny, Ilustrovaná knihovna, Libuše, Matice lidu, Románová knihovna. Kameníci darovali knihovně rozsáhlé historické dílo Františka Palackého *Obrazy z dějin národa českého*, ale také spisy romanopisce 19. století Václava Beneše Třebízského.

Během dvou meziválečných desetiletí se knihovna rozrůstala o další knihy, které zakoupil obecní úřad nebo které byly darovány. Významným darem přispěl štěnovické veřejné knihovně pan Hynek Šusta z Prahy. Po mnoho let jezdil k nám do vsi na letní byt, dokonce si u nás našel i budoucí manželku. Oženil se s Annou, dcerou hostinského Hajšmana z čp. 76. Hynek Šusta pracoval v Praze jako účetní knihkupectví a ve 30. letech věnoval naší knihovně 120 knih. Za války obohatil knihovnu o dalších 235 knih. Za jeho pomoc knihovně a za dlouholetý krásný vztah k obci mu bylo v roce 1946 uděleno čestné občanství Štěnovic. S veřejnou knihovnou paralelně existovala i školní knihovna, jejíž knižní fond byl zaměřen k dětskému čtenáři.

Knihy jsou pro člověka zdrojem informací a samozřejmě se podílejí i na formování jeho názorů. Proto jsou i nebezpečné všem ideologiím, jejichž podstata vychází z teroru, jako je fašismus a komunismus. Takové ideologie totiž potřebují nevzdělané lidské stádo, které je bez vlastního názoru, a tudíž je snadno ovladatelné. V době okupace se žádná knihovna nevyhnula cenzuře, štěnovická pochopitelně nebyla výjimkou. Mnozí autoři byli pro okupanty nepřijatelní, a tak jejich díla musela z knihovny zmizet. Příkladem za všechny bylo dílo Karla Čapka. Po válce zažila knihovna svobodné období jen krátce. Vzápětí po komunistickém puči v únoru 1948 už se opět dostala ke slovu cenzura a mnoho knih bylo čtenářům odepřeno. Z českých autorů byli vyřazováni autoři katolické moderny Jan Čep, Jaroslav Durych, Jan Zahradníček a další. Zato se v knihovně objevily spisy Gottwaldovy a Leninovy, i když je nikdo ze čtenářů nečetl a tiše na spisy usedal prach. Čtenářsky oblíbenými ovšem byly romány A. Zápotockého *Vstanou noví bojovníci* a *Rudá záře nad Kladnem*. To už knihovna sídlila v chalupě čp. 23 U Křížku a zde setrvala dvě desetiletí.

Knihovna se na konci 60. let přestěhovala do nových prostor štěnovického zámku, který obec získala a zrekonstruovala pro úřad. V 90. letech byl zámek vrácen restituentům a knihovna se opět stěhovala. Na dost dlouhou dobu našla prostory v základní škole. Od roku 2015 se přemístila do přízemí obecního úřadu. Může nás těšit, že štěnovická veřejná knihovna si získala a získává oblibu jak u dospělých, tak u dětských čtenářů. Významnou roli hraje bohatý knižní fond, který v současnosti zahrnuje více než dvacet tisíc knih a celou řadu časopisů a samozřejmě také skvělá práce naší knihovnice paní Švecové. Můžeme být jen pyšní na to, že stoletá tradice veřejné knihovny ve Štěnovicích pokračuje a že tedy štěnovičtí občané naplňují tvrzení o národu čtenářů.

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce

Proč jsou věci tak, jak jsou

Je už sice pár týdnů po volbách, ale přesto je nutno se ještě krátce vrátit k jejich výsledkům. Do voleb jsem šel s plným vědomím toho, že získám-li důvěru voličů, budu jistě schopen a ochoten převzít odpovědnost člena obecního zastupitelstva. V konečném výsledku voleb jsem skutečně obdržel dostatečný počet voličských hlasů, abych mohl být členem zastupitelstva. Povolební vyjednávání všech, kteří byli zvoleni, nebylo jednoduché, ale nakonec bylo nové jedenáctičlenné zastupitelstvo obce pro následující čtyři roky ustaveno. V mém případě ovšem bylo nutno řešit závažnou situaci, na kterou jsem byl upozorněn. Jednalo se o střet zájmů. Na to odkazuje zákon č. 491/2001, § 5 odst. 2: „Funkce člena zastupitelstva obce, města... je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce, města...zařazeným do obecního nebo městského úřadu této obce...“. Stál jsem tedy před volbou, zda odejít ze zaměstnání a stát se zastupitelem obce, nebo zda se mám vzdát mandátu a pokračovat v zaměstnání na stavebním úřadu. Rozhodl jsem se pro druhou variantu, o které se domnívám, že v tuto chvíli je pro obec přínosnější. Jsem si vědom toho, že jsem se měl se zněním zákona seznámit již před kandidaturou na místo zastupitele obce. Všem, kteří mi dali ve volbách svůj hlas, se proto omlouvám, ale i přesto velmi děkuji za projevenou důvěru. Věřím, že Ing. Michal Jarolím, který z kandidátky postoupil na mé místo, je důvěryhodným náhradníkem a bude jistě zodpovědným členem obecního zastupitelstva.

Jindřich Tomáš